

Hoitajien keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja

Oheiseen taulukkoon on kerätty suomenkielisiä, virallisia hoito-ohjeita tukevia, luotettavaa lääketietoa antavia sivustoja, jotka on havaittu hyväksi lähi- ja sairaanhoitajien käytännön työssä. Osa sivuista on saatavilla myös ruotsiksi. Taulukossa ei ole kaikkea saatavilla olevaa tietoa, vaan mukaan on kerätty sellainen kokonaisuus, jonka voidaan ajatella sisältävän hoitajan työn keskeisimmät lääketiedon lähteet ja työkalut. Tavoitteena on, että työnantaja varmistaisi näiden (osittain myös maksullisten) sivustojen olevan käytettävissä ja niiden käyttöön olisi saanut myös koulutusta. Suosituksella pyritään luomaan tasa-arvoa ammattiryhmien ja työpaikkojen välille.

Eri erikoisaloilla ja erikoissairanhoidossa on käytössä vielä runsaasti muitakin tiedonlähteitä. Tästä syystä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tulisi aina tuntea yksikön omat ohjeistukset ja oman erityisalueensa lääketiedon lähteet ja työkalut.

Suositus on laadittu Kansallisen Lääkeinformaatioverkoston ”Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua” -työryhmän pienryhmässä ja se on saatavilla Innokylästä (hae: Kansallinen Lääkeinformaatioverkosto -> tuotokset ja tulokset) ja Fimean verkkosivuilta (Kehittäminen ja HTA -> Lääkeinformaation kehittäminen). Palautetta suosituksesta voi antaa Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPerin asiantuntija Elina Ottelalle (elina.ottela(at)superliitto.fi).

Päivitetty 11.1.2023.

Keskeiset lääketiedon lähteet ja työkalut

Lääkeneuvonnan tuki

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksullisuus	Käytettävyys
Terveysportti Perustaso	Kustannus Oy Duodecim	www.terveysportti.fi	P	Maksullinen	Sisällöt täydentyvät ja kehittyvät jatkuvasti päivitysten myötä.

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksullisuus	Käytettävyys
<ul style="list-style-type: none"> • Duodecim lääketietokanta • Sairaanhoidajan tietokannat • Lääkeinteraktiot ja -haitat <p><u>Lisätaso</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Raskaus ja imetys • Ristiyliherkkyydet • Luontaistuotteet 					Tietoa voi hakea hakusanalla. Haku listaa löytyneen tiedon kaikista osioista. Yksittäisen tiedon etsintä voi olla hidasta.
Lääke75+ -tietokanta	Fimea	www.fimea.fi → Lääkehaut ja luettelot → Lääke75+	P	Maksuton	Lääkkeiden soveltuvuus 75 vuotta täyttäneille. Arviot tehty moniammatillisesti, päivittyvät jatkuvasti. Käytettävyyttä lisää tietokannan integrointi Salko-tietokantaan, joka taas on integroitu apteekkijärjestelmiin. Integroitu myös Terveysporttiin (Vanhus ja lääke).
Kansallinen riskilääkeluokitus	Fimea	www.fimea.fi → Lääkehaut ja luettelot → Kansallinen riskilääkeluokitus	P	Maksuton	Suuren riskin lääkkeet, joiden käyttöön ja käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.
Käypä hoito -suositukset	Suosituksia laatii Suomalainen Lääkäriseura Duodecim yhdessä	www.kaypahoito.fi	P	Maksuton	Hakusana ehdottaa hoitosuosituksen ja niiden potilasversiota, näytönastekatsauksia,

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksullisuus	Käytettävyys
	erikoislääkäriyhdistysten kanssa.				lisätietoaineistoja, kuvia ja muita sisältöjä.
Hoitotyön tutkimussäätiö - Hoitosuositus	Hoitotyön tutkimussäätiö	www.hotus.fi → Hoitosuositukset	P	Maksuton	Hoitosuosituksen avulla pyritään parantamaan hoitotyön laatua ja yhtenäistämään perusteettomasti vaihtelevia käytäntöjä. Hoitosuosituksen käyttöönotto mahdollistaa inhimillisen, oikein ajoitetun, oikean ja vaikuttavan hoidon.
Annosteluvideot	Suomen Apteekkariliitto	www.apteekki.fi → Apteekin neuvot www.apteekki.fi/apteekin-neuvot/annosteluvideot.html	P	Maksuton	Sivuilla on selkeitä videoita inhaloitavien lääkkeiden annostelusta, joita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat hyödyntää potilas- ja asiakasohjauksessa.

Lääkkeiden saatavuustiedot

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksullisuus	Käytettävyys
Apteekki.fi	Suomen Apteekkariliitto	www.apteekki.fi/laakehaku.html	P	Maksuton	Tuotesaatavuus yksityisissä apteekeissa

ya.fi	Yliopiston Apteekki	www.yliopistonapteekki.fi/	P	Maksuton	Hakutoiminnon kautta saatavissa tuotesaatavuus Yliopiston Apteekeissa
Fimean lääkehaku	Fimea	www.fimea.fi/laakehaut_ ja_luettelot/laakehaku	P	Maksuton	Myyntiluvan haltijoiden ilmoittamat saatavuushäiriöt

Lääkkeen tunnistaminen

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksullisuus	Käytettävyys
Oma-annospalvelu	Pharmac Finland Oy	Lääkekuvat QR-koodin takana, tärkeä etenkin annosjakelun piirissä.	P	Maksullinen	Annosjakelulääkkeiden mukana annostuskortti, jossa on QR-koodi. QR-koodin takana on potilaan annosjakelulääkkeiden kuvat, kuvailutekstit ja Lääkeoppaan tekstit. Extranet-palvelusta näkee myös kaikkien lääkkeiden kuvat ja Lääkeoppaan tekstit.

Myrkytystieto ja teratologinen tietopalvelu

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisää	Maksullisuus	Käytettävyys
HUS Myrkytystietokeskus vastaa puhelimesta ympäri vuorokauden äkillisten myrkytysten ehkäisyyn ja hoitoon liittyviin kysymyksiin. Neuvontaa annetaan yleisölle ja terveydenhuollon ammattilaisille.	Puhelin (maksuton) :0800 147 111 Puhelin (normaalihintainen) :09 471 977 Palvelee ympäri vuorokauden.	www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/myrkytystietokeskus	P	Maksuton	Lääkkeisiin liittyvissä kysymyksissä ota yhteyttä puhelimitse. Nettisivuilta löytyy kasvi-, sieni- ja aineluettelot ja tietoa näiden myrkyllisyydestä.
HUS Teratologinen tietopalvelu äidin lääkeneuvonta haitallisesti vaikuttavista lääkkeistä ja muista ulkoisista tekijöistä. Yhteydessä voivat olla myös terveydenhuollon ammattihenkilöt, apteekit ja viranomaiset sekä tiedotusvälineet.	Puhelinnumero 09 4717 6500, arkisin klo 9–13. Chat-palvelu Terveyskylä.fi:ssä, avoinna ma ja pe klo 13–15	www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/aidin-laakeneuvonta-teratologinen-tietopalvelu sähköpostiosoite: konsultaatiot.teratologinen@hus.fi	L	Maksuton	Lääkeneuvontaa raskaana oleville ja imettäville. Lisätietoa verkkosivulla, sekä puhelin- ja chat-palvelu.

Täydentäviä lääketiedon lähteitä ja työkaluja

Pharmaca Fennica®

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksul- lisuus	Käytettävyys
Pharmaca Fennica® Lääketietopalvelut	Pharmaca Health Intelligence Oy	Verkkopalvelu, tietokannat, mobiilisovellus, kirjat https://pharmacafennica.fi/	L	Maksuto n / maksulli- nen	Päivittäin päivittyvää lääketietoa, mm. - Lääkekuvat ja tunnistetiedot (pakkauskuvat, tabletit, kapselit) - Antidoping-luokittelu - Valmisteyhteenvedot - Pakkausselosteet - Eläinlääkeinformaatio
Hoitotyön Pharmaca Fennica®	Pharmaca Health Intelligence Oy	https://pharmaca.fi/ → Terveystieteiden tutkimuskeskus → Hoitotyön Pharmaca Fennica®	L	Maksulli- nen	Perustuu Pharmaca Fennicaan®, suodattaa hoitajien eniten tarvitsemat tiedot.

Lääkehoidon käsikirja

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksul- lisuus	Käytettävyys
Lääkehoidon käsikirja	Sanoma Pro Susanna Saano, Minna Taam-Ukkonen		L	Maksulli- nen	Lääkehoitoon liittyvää teoriaa ja käytäntöä, suunnattu ammattikorkeakouluille. Kirja sopii käsikirjaksi myös terveydenhuollon ammattihenkilöille.

Rokotteet

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksul- lisuus	Käytettävyys
Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rokottaminen sivusto	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	www.thl.fi → Aiheet → Infektiotaudit ja rokotukset	L	Maksuto n	Erittäin kattava: käytännön ohjeita, tietoa rokotteista, eri ryhmien rokotukset

Lääkkeiden hinnat ja korvattavuudet

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksul- lisuus	Käytettävyys
Kelan lääkehaku	Kansaneläkelaitos	https://asiointi.kela.fi/laakekys_app/LaakekysApplication?kieli=fi www.kela.fi → Henkilöasiakkaat → Sairastaminen → Lääkekorvaukset	L	Maksuton	Suomessa kaupan olevien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden hinnat ja korvattavuudet sekä keskenään vaihtokelpoiset lääkevalmisteet.

Muut

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksul- lisuus	Käytettävyys
Terveyskylä	Terveyskylä on Suomen yliopistosairaaloiden tuottama julkinen verkkopalvelu	www.terveyskyla.fi	L	Maksuton	Terveyskylä tarjoaa tietoa ja tukea kaikille, hoitoa potilaille ja työkaluja ammattilaisille. 1. Kaikille avoin sivusto

Lähde/tietokanta	Julkaisija	Verkko-osoite	Taso P = perus L = lisä	Maksul- lisuus	Käytettävyys
					2. Ammattilaisten palveluportaali TerveyskyläPRO 3. Digitaalinen palvelukanava Omapolku
DynaMed /Micromedex Clinical decision support solutions, healthcare business intelligence, medical journals, medical e-books and medical reference information	EBSCO Health	www.dynamed.com	L	Maksullinen	Yhdysvaltalainen tietokanta, jonka käyttö vaatii myös tulkintaa.
UpToDate / Lexicomp Clinical decision support solutions, healthcare business intelligence, medical journals, medical e-books and medical reference information	Wolters Kluwer	www.wolterskluwer.com/en/solutions/lexicomp	L	Maksullinen	Yhdysvaltalainen tietokanta, jonka käyttö vaatii myös tulkintaa.